real-IT-āte

virtuālajā vidē

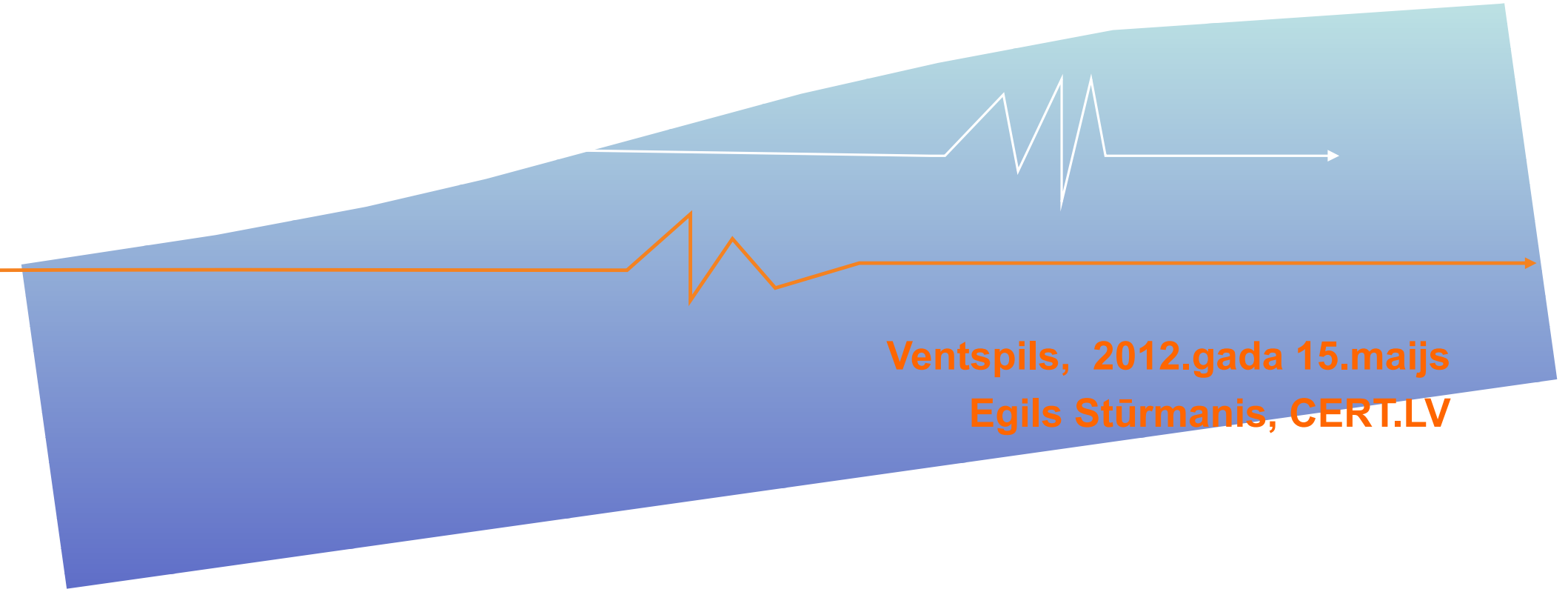

Ventspils, 2012.gada 15.maijs

Egils Stūrmanis, CERT.LV

Saturs

- Informācijas sabiedrības veidošanās
- Tiesiskais regulējums
- Internets skaitļos
- Drošības jēdziens un teorija
- Informācijas aizsardzība ikdienā
- Sociālā inženierija
- Sabiedrības izglītošana
- Rīcība drošības incidenta un pārkāpumu gadījumos

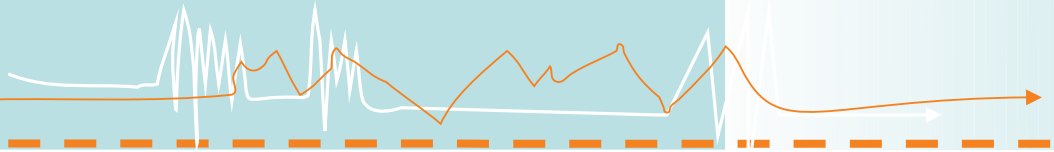

CERT.LV

Ievads

Informācijas sabiedrības veidošanās

- Sabiedrības “internetizācija”.
- Indivīds informācijas sabiedrībā.
- Privātuma apdraudējums – arvien būtiskāks drauds personīgajai drošībai.
- Zināšanas par to, kā aizsargāt informāciju par sevi, veicina personīgo drošību.
- Darbinieku zināšanas par to, kā aizsargāt iestādes informāciju, veicina iestādes drošību.

Tiesiskais regulējums

CERT.LV

- Darbojas saskaņā ar “Informācijas tehnoloģiju drošības likumu” kopš 2011.gada 1.februāra.
- Darbības uzdevumi un tiesības tiek deleģētas Latvijas Universitātes aģentūrai “Latvijas Universitātes Matemātikas un informātikas institūts”.
- Finansēta no valsts budžeta.
- Visi pakalpojumi ir bezmaksas.
- **Misija: “Veicināt IT drošību Latvijā”.**

Tiesiskais regulējums Latvijas Republikā

- Latvijas Republikas Satversmes 96.pants;
  - "Ikvienam ir tiesības uz privātās dzīves, mājokļa un korespondences neaizskaramību."
- Likumi
  - Fizisko personu datu aizsardzības likums;
  - Valsts informācijas sistēmu likums;
  - Informācijas atklātības likums;
  - Informācijas sabiedrības pakalpojumu likums;
  - **Informācijas tehnoloģiju drošības likums.**

IT drošības likums

- Pieņemts Saeimā 2010.gada 28.oktobrī
- Stājas spēkā 2011.gada 1.februārī
- Nosaka CERT.LV izveides kārtību
- Nosaka kārtību kā valsts un pašvaldību institūcijās jāorganizē IT drošības pārvaldība
- Pamatojoties uz likumu izstrādāti MK noteikumi par:
  - Kritiskās infrastruktūras drošības pasākumu plānošanu (spēkā no 2011.gada 1.februāra)
  - Elektronisko sakaru tīkla nepārtrauktas darbības nodrošināšanu (spēkā no 2011.gada 1.maija)
- Nosaka Nacionālās informācijas tehnoloģiju drošības padomes izveidi

Internets skaitļos

Ko piedāvā tehnoloģijas?

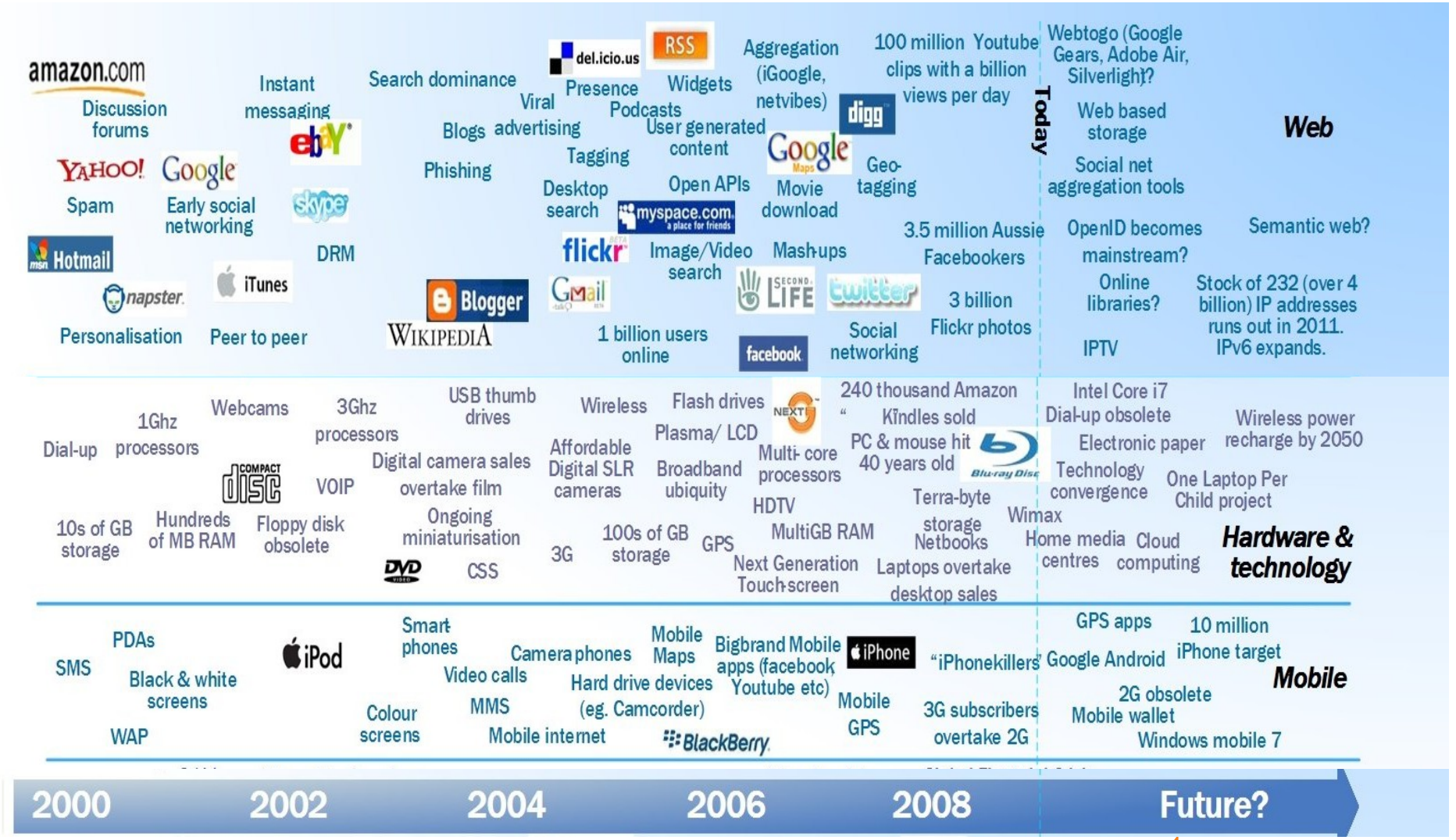

http://1.bp.blogspot.com/_9F0LP3-Z67E/SVGA_csoA3I/AAAAAAAAALE/ZyvaePqJ8iI/s1600/Technology%2Btimeline.jpg

Mūsdienu pasaule 60 sekundēs (1)

http://www.businessinsider.com/

Mūsdienu pasaule 60 sekundēs (2)

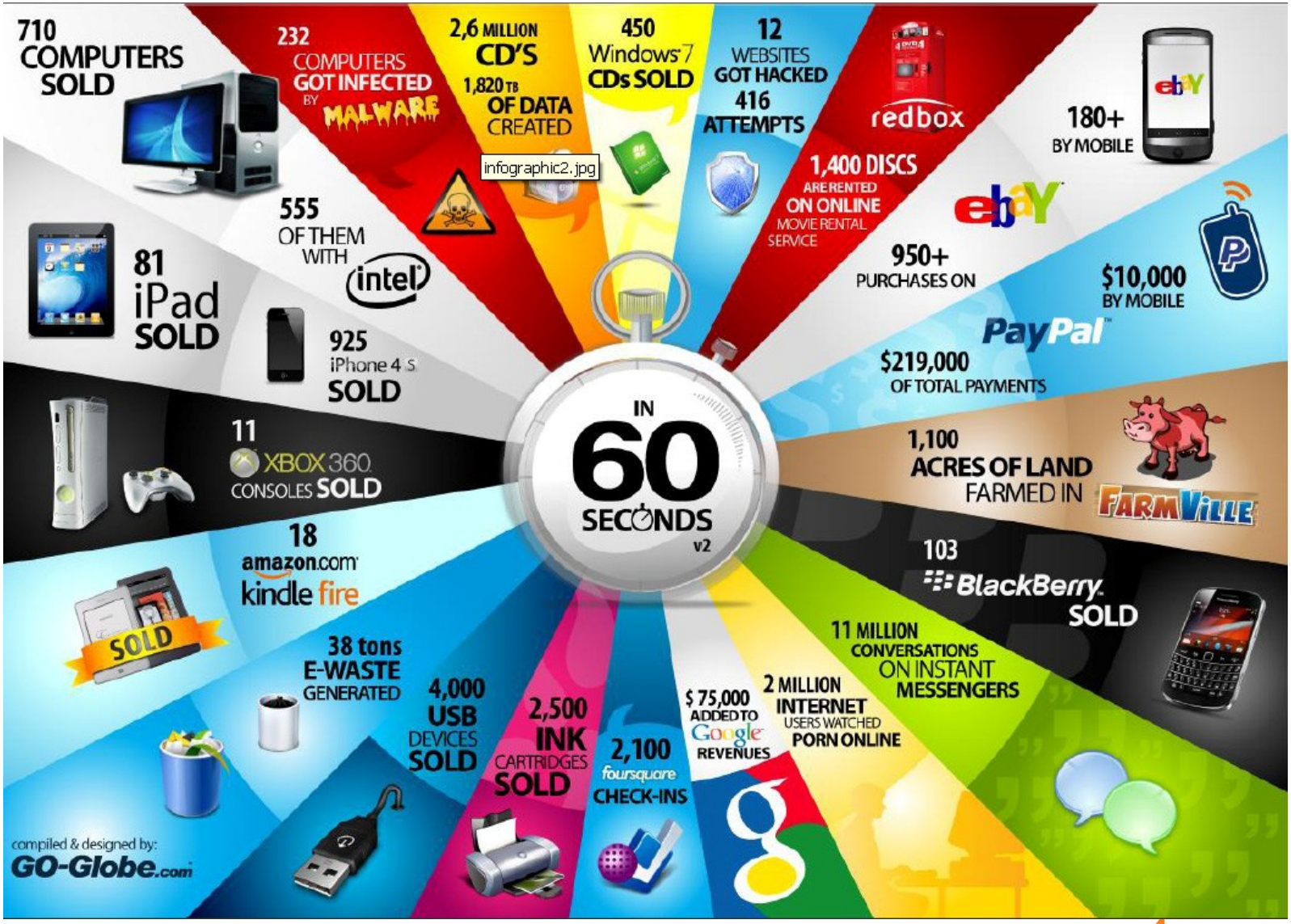

http://www.businessinsider.com/

Interesanta statistika 2011.gads

Pasaulē saskaņā ar Pingdom datiem

- 2,1 miljards interneta lietotāju
- 3,146 miljardi e-pasta adrešu
- 71% datu plūsmas – mēstules
- 0,39% e-pastu – ļaundabīgi
- 555 miljoni tīmekļa vietņu
- 2,4 miljardi sociālo tīklu kontu

Eiropā

- 476,2 miljoni (~55%) cilvēku lieto Internetu

Latvijā saskaņā ar Latvijas Interneta asociācijas datiem

- 1,47 miljoni (~70%) iedzīvotāju lieto Internetu
- 1,208 miljoni (~58%) iedzīvotājiem ir konts draugiem.lv

http://royal.pingdom.com/2012/01/17/internet-2011-in-numbers/

Datorvīrusi un ļaunprātīga koda programmas

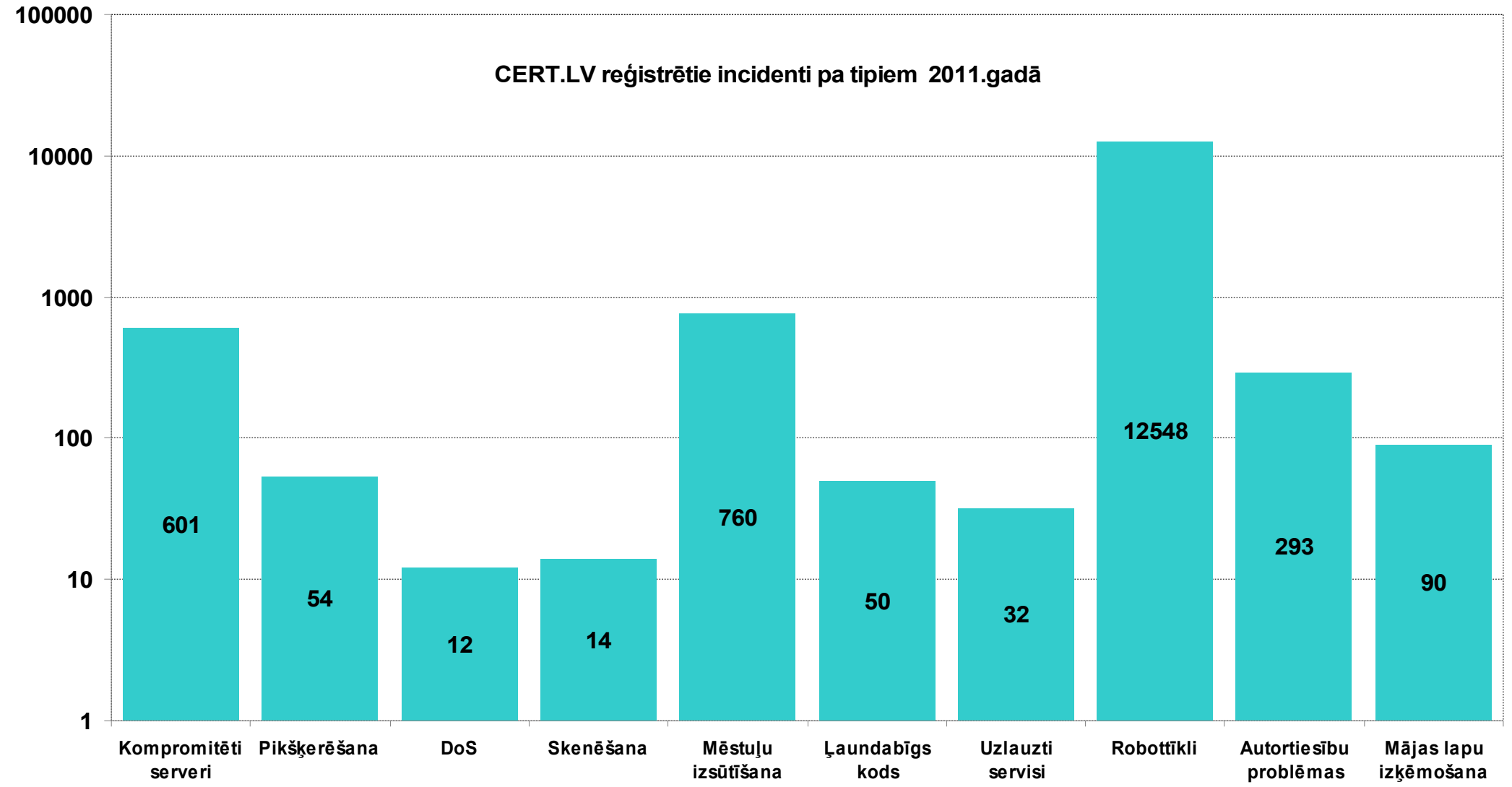

Drošības jēdziens un teorija

Drošības jēdziens

- **Drošība:**
  - Apstākļi, kuros kaut kas (vai kāds) nav apdraudēts, pakļauts briesmām;
  - Kaut kas (vai kāds) ir aizsargāts pret nejaušībām, kļūmēm, bojājumiem;
  - Kāds, kurš ir uzticams, drošs un uz ko var paļauties.

- **Drošība -** psihoemocionāls (subjektīvs) stāvoklis, kurā eksistē drošības sajūta, ka nekas mūs neapdraud.

- Parasti **drošība** ir iespējama, pastāvot zināmiem nosacījumiem:
  - Ir apzināti iespējamie draudi un drošības riski;
  - Ir novērtēti drošības riski un to potenciālā ietekme;
  - Ir veikti drošības pasākumi (konkrētas darbības draudu un/vai risku mazināšanai).

Drošības prasību neievērošana

Ekrānšāviņš no Krievijas televīzijas kanāla NTV, kurā redzamas ātrās palīdzības automašīnas pie Maskavas Domodedovas lidostas. 24.janvāris. Foto: AFP/LETA

Informācijas jēdziens

- **Informācija** = dati + zināšanas;
- **Informācija** - iestādes īpašums - tās nemateriālie aktīvi;
- **Informācija** ir tāds iestādei piederošo nemateriālo aktīvu veids, kuru sagrozīšana, sabojāšana vai iznīcināšana var radīt zaudējumus ne tikai pašai iestādei, bet arī informācijas sniedzējam un saņēmējam.

Informācijas drošība

- Informācijas drošība nozīmē informācijas un informācijas sistēmu aizsargāšanu no **neautorizētas piekļuves, izmantošanas, publiskošanas, tās pieejamības traucēšanas, pārveidošanas vai iznīcināšanas.**
- Informācijas drošības galvenais mērķis: aizsargāt un nodrošināt informācijas konfidencialitāti, integritāti un pieejamību.
  - Informācijas integritāte – raksturo, cik lielā mērā informācija ir pilnīga, patiesa, precīza un aktuāla;
  - Informācijas pieejamība – raksturo to, vai lietotāji var piekļūt nepieciešamajai informācijai ne vēlāk kā noteiktā laikā pēc informācijas pieprasīšanas brīža;
  - Informācijas konfidencialitāte– raksturo to, cik lielā mērā informācija ir pieejama tikai šīs informācijas saņemšanai paredzētajiem lietotājiem.
- Informācijas drošība ir iespējama, vienīgi pastāvot noteiktiem nosacījumiem un tās aizsardzības nodrošināšanai izvēlētai metodikai.

Dezinformācija - integritātes izjaukšana

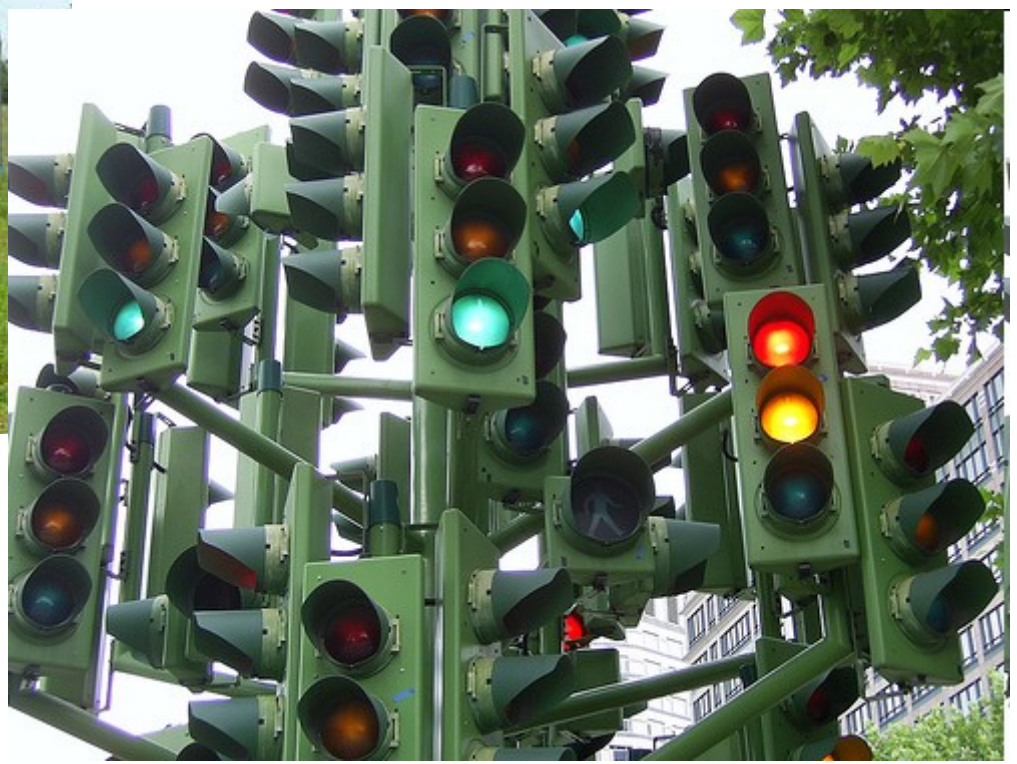

Informācijas noplūde - konfidencialitātes izjaukšana

Informācijas noplūde - konfidencialitātes izjaukšana

Okupantu autoparks

Piedāvājam sarakstu ar Latvijai acīmredzami nelojāliem auto īpašniekiem (okupantiem), kuri savus

Auto numuriem, kuri norādīti **treknrakstā**, iespējams uzklikšķināt, lai redzētu atbilstošā auto fot

Valsts nr.	Auto marka	Īpašnieks/turētājs	Reģ. nr.
	BMW M3	Jevgēnijs Sopkins	
	Opel Frontera	Dmitrijs Gridņovs	
	Opel Astra Caravan	Eduards Krupko	
	audi 100	Ilja Sedihs	
	Toyota Corolla Verso	Aleksejs Poplavskis	
	BMW 318	Eduards Stahovskis	
	BMW 523	Inna Šalajeva	
	Ford Mondeo	Nikolajs Solodovčs	
	VW Golf	Vladimirs Husnutdinovs	
	Mitsubishi Eclipse	Staņislavs Žuravļovs	
	Citroen C2	SIA "Ausek"	
	citroen berlingo	Dmitrijs Vasiļjevs	
	Nissan Sunny	Aleksejs Žuvaks	

Informācijas tehnoloģiju uzbrukumu ieroči - pieejamības izjaukšana

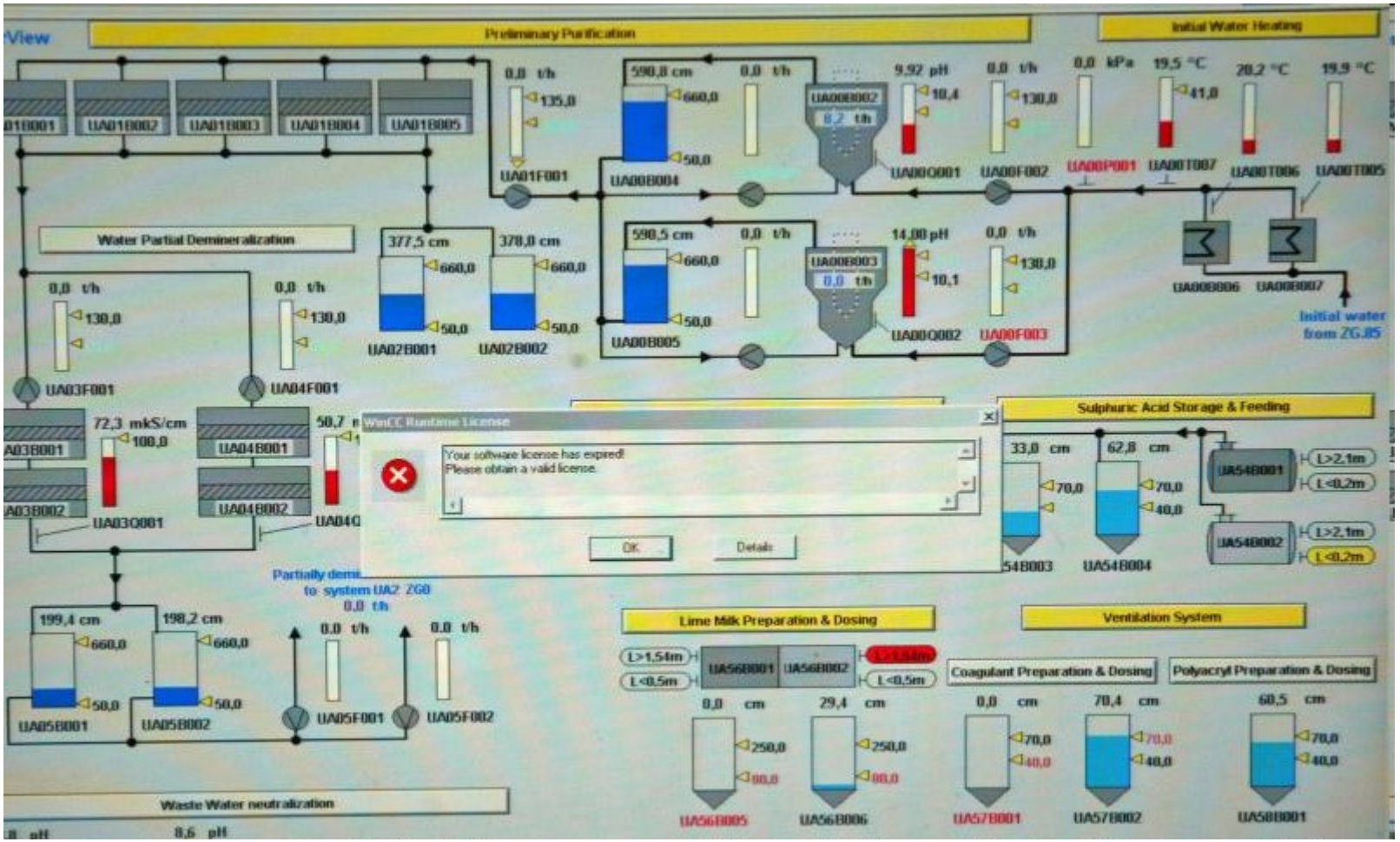

Informācijas tehnoloģiju uzbrukumu ieroči - pieejamības izjaukšana: Igaunijas gadījums

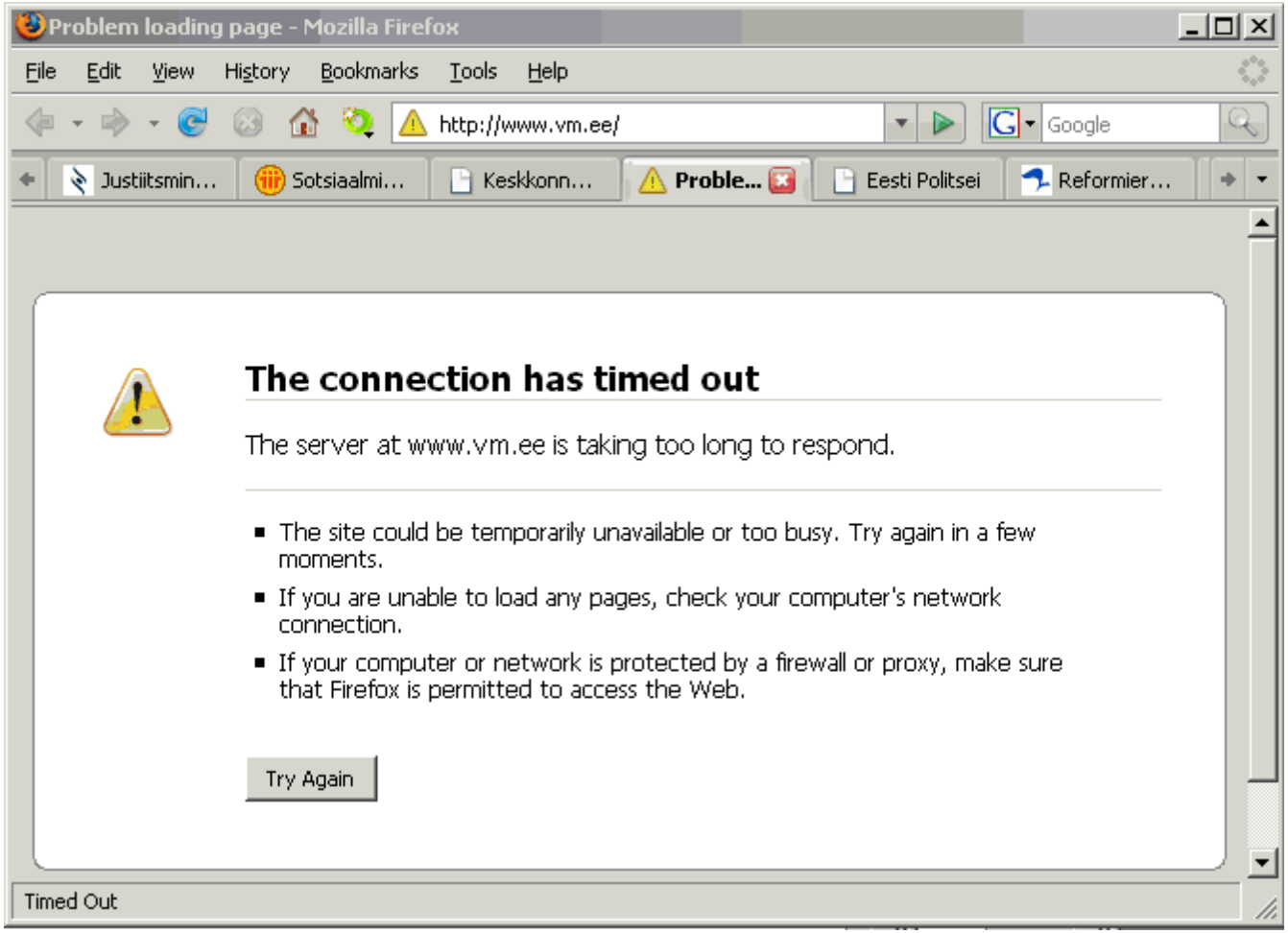

Avots: F-Secure http://www.f-secure.com/weblog/archives/archive-042007.html

Informācijas drošības noteikumu mērķi

- Apliecināt iestādes vadības apņemšanos nodrošināt iestādē resursu drošību, lai nodrošinātu to integritāti, pieejamību un konfidencialitāti;
- Nodrošināt iestādē vienādu un sistemātisku pieeju informācijas tehnoloģiju drošības jautājumu risināšanā;
- Panākt iestādes darbinieku izpratni par nepieciešamajiem informācijas tehnoloģiju drošības jautājumiem;
- Būt par pamatu nepieciešamo procedūru, instrukciju un citu nepieciešamo drošības dokumentu izstrādē un ieviešanā.

Informācijas tehnoloģiju drošības pārvaldība iestādē

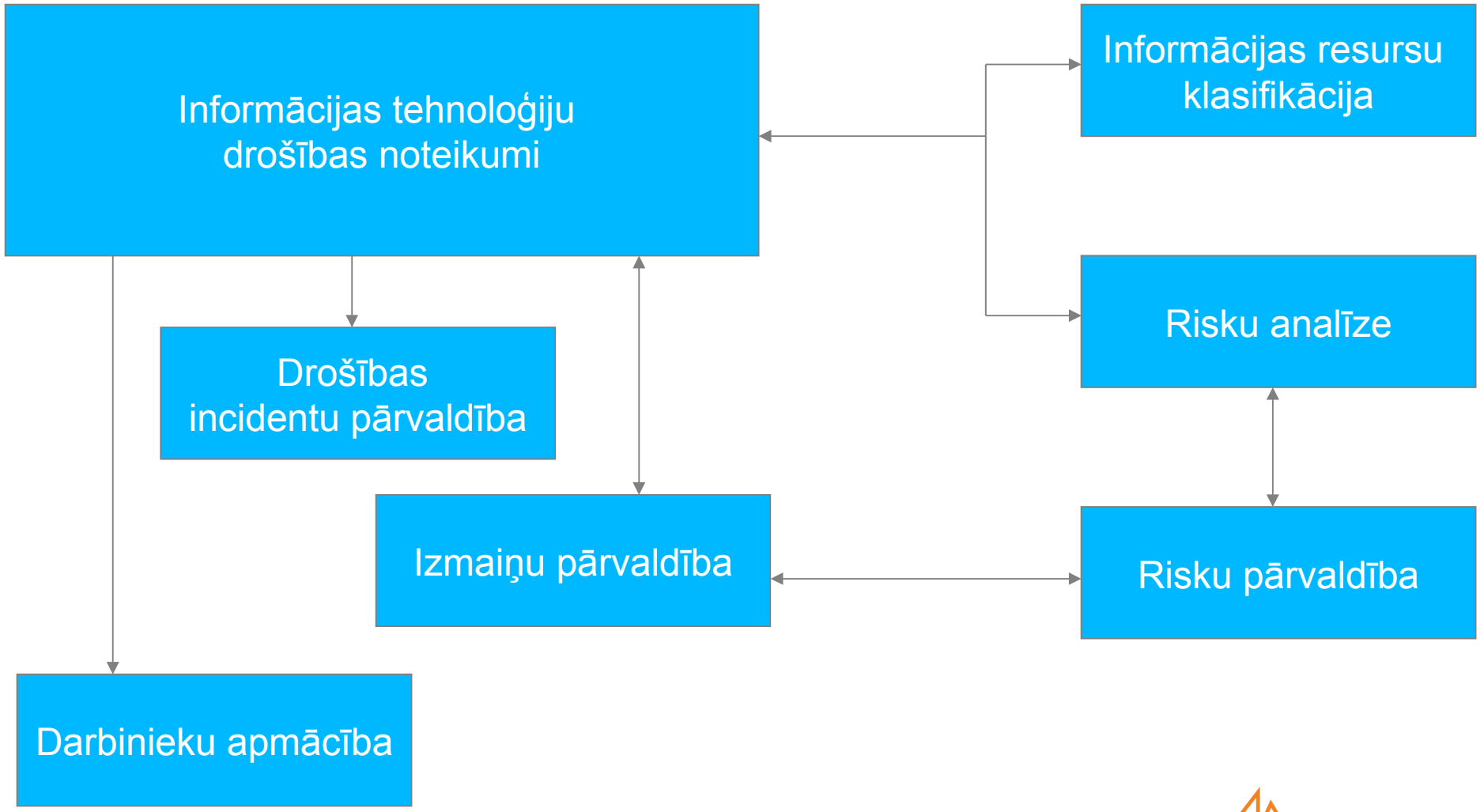

CERT.LV

Informācijas aizsardzība ikdienā

Autentifikācija

- Autentifikācija ir process, kurā veic lietotāja identitātes pārbaudi datorsistēmā.

- Autentifikācijas veidus var iedalīt vairākās kategorijās:
  - Lietotājs kaut ko zina (piem., paroli vai personālo identifikācijas numuru - PIN);
  - Lietotājam kaut kas pieder (piem., magnētiskā karte, viedkarte u.c.);
  - Lietotājam kaut kas ir - pamatojoties uz lietotāja biometriskajām īpašībām (piem., balss, pirkstu nospiedumiem, paraksta atpazīšanas u.c.)

- Pēc autentifikācijas parasti notiek autorizācija - lietotāja piekļuves (sistēmas resursiem, informācijai) tiesību piešķiršana.

Uzbrucēji virtuālajā vidē

- **Mērķi:**
  - Identitātes zādzība,
  - Datoru resursu iegūšana,
  - Informācijas zagšana un viltošana,
  - Piekļuve komercnoslēpumam,
  - Šantāža, nomelnošana.
- **Uzbrucēju komunikāciju veidi:**
  - Personīgi kontakti,
  - Telefons,
  - Elektroniskais pasts,
  - Ļaundabīgas programmas.
- **Minimālā aizsardzības stratēģija:**
  - Labākā aizsardzība – saprātīga rīcība,
  - Stingra paroļu izveidošanas un glabāšanas kārtība,
  - Zināšanas, kā un kam paziņot, ja noticis kas slikts.

Pareiza paroles izvēle

- **Labā prakse:**
  - lietotāja parole sastāv no lielo un mazo latīņu alfabēta burtu un ciparu kombinācijas, un tās garums nedrīkst būt īsāks par astoņiem simboliem. Kā paroli nedrīkst izmantot personu identificējošus datus (piemēram, lietotāja vārdu, uzvārdu, automašīnas numuru) un vārdus, kas saistīti ar organizāciju vai kas bieži tiek lietoti ikdienas darbā,
  - mainīt paroli reizi X mēnešos,
  - neizmantot iepriekšējās 2 paroles,
  - dažādiem resursiem lietot atšķirīgas paroles

- **Piemērs:**
  - sliktas paroles – Kaarlis2 Sanita09 CERT2011g
  - ieteicamas paroles – 3Kotaz@s HL36b87m p3y6trEY

Zibatmiņas

- **Zibatmiņa:**
  - Plaši pieejama un ērti lietojama,
  - Izmanto datu apmaiņai starp daudziem datoriem,
  - Viegli pazaudējama,
  - Viegli inficēt ar ļaundabīgu kodu (vīrusiem utt.).

- **Labā prakse:**
  - Pievienojot datoram ārējo datu nesēju to noskanēt ar antivīrusu programmu,
  - Ar īpašu piesardzību lietot ārējos datu nesējus, kurus iedevuši draugi un paziņas,
  - Neglabāt, bez vajadzības, svarīgu un aizsargājumu informāciju.

Viedtālruņi

- **Viedtālrunis** - miniatūrs dators, kurš spēj
  - pieslēgties bezvadu internetam,
    - aplūkot tīmekļa vietnes, tajā skaitā sociālos tīklus,
    - apmainīties ar elektronisko pastu,
    - fotografēt un filmēt,
    - automātiski apmainīties ar datiem ar pakalpojuma sniedzēju.
  - noteikt atrašanās vietu,
  - kalpot kā datu nesējs,
  - būt radiouztvērējs un mūzikas/video atskaņotājs,
  - ... un visbeidzot spēj pildīt arī telefona funkcijas.

- **Labā prakse:**
  - izmantot tikai tās iespējas, kuras dotajā brīdī nepieciešamas,
  - neinstalēt apšaubāmas izcelsmes programmas,
  - neglabāt tālrunī banku karšu numurus un pin kodus, citu svarīgu un aizsargājamu informāciju.

Droša elektroniskā pasta lietošana (1)

- **Kad jākļūst uzmanīgam?**
  - Jūs saņemat sensacionāla rakstura paziņojums ar uzaicinājumu veikt zināmas darbības;
  - Interneta pārlūkprogramma rāda pieprasījumu nezināmas lietojumprogrammas palaišanai;
  - Saņemts uzaicinājums apmeklēt nezināmu tīmekļa vietni;
  - Jūs saņemat ziņojumu valodā, kuru ikdienas sarakstē nelietojat;
  - Jūs sākat saņemt dīvainas ziņas no draugiem un paziņām;
  - Draugi un paziņas sāk saņemt dīvainas ziņas no Jums.

- **Labā prakse:**
  - Izdzēst nevajadzīgu/ nelūgtu reklāmu – piedāvājumus,
  - Nevērt vaļā saites, kuras satur elektroniskais pasts no nezināmu/apšaubāma sūtītāja,
  - Lietot filtrus lai atdalītu uzticamus saņemtos elektroniskā pasta sūtītījumus.

Droša elektroniskā pasta lietošana (2)

Aizdomīga satura e-pasta sūtījums

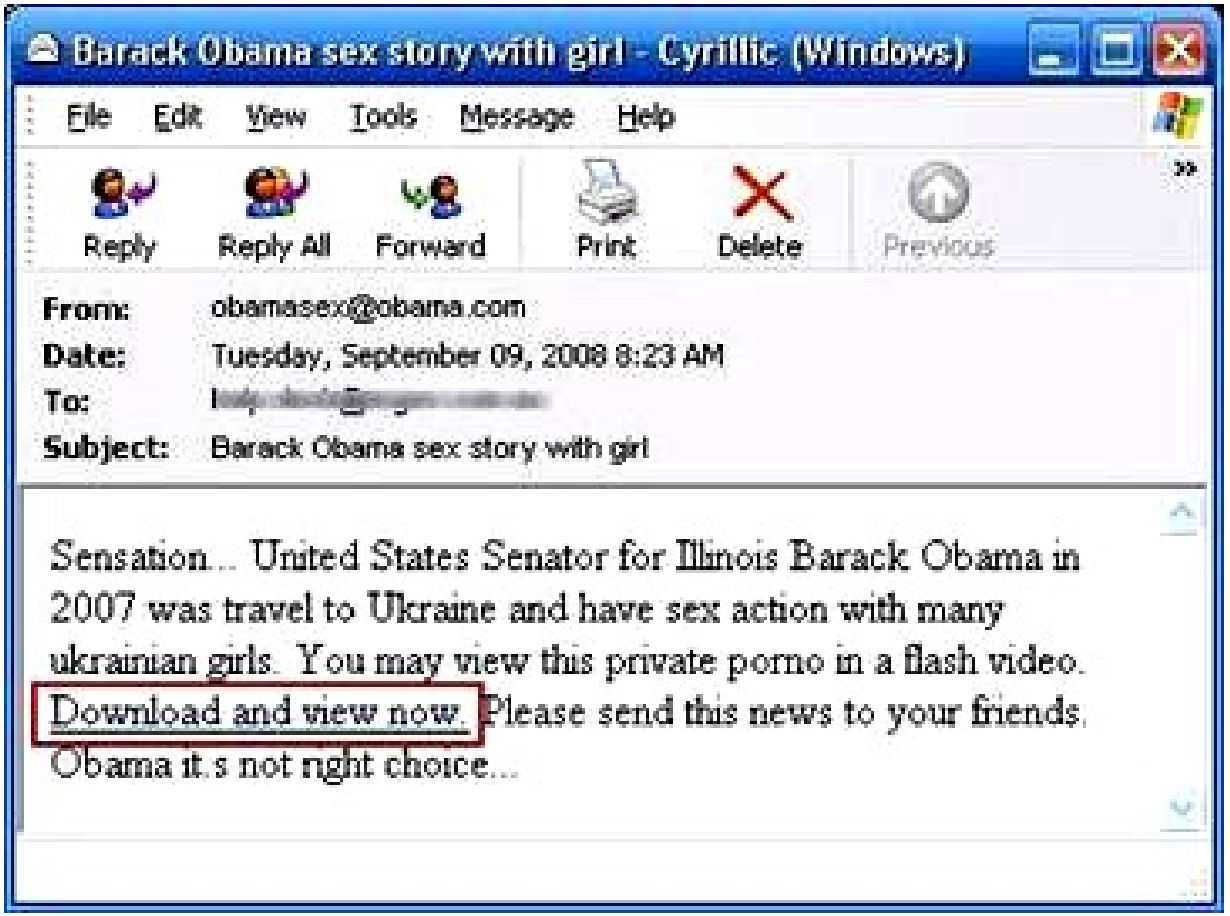

Droša elektroniskā pasta lietošana (3)

Droša Interneta lietošana darba vietā

- **Labā prakse darba vietā:**
  - Lietotājam savu darba pienākumu pildīšanai un kvalifikācijas celšanai ir pieejams internets;
  - Lietotājam ir aizliegts patvaļīgi mainīt interneta pārlūkprogrammas drošības uzstādījumus vai veikt darbības, kas vērstas uz iestādes interneta pieslēguma nodrošinājuma servera (*firewall*) apiešanu;
  - Informācijas drošības pārvaldības ietvaros, organizācija ir tiesīga kontrolēt, ierobežot vai aizliegt lietotājam izmantot internetu izklaidei, vai jebkuriem citiem ar tiešo darba pienākumu veikšanu nesaistītiem mērķiem.
- **Svarīgi atcerēties:**
  - Internets darba vietā ir pieejams darba vajadzībām!
  - Jūsu darbības Internetā nav anonīmas!

Droša Interneta lietošana mājās

- **Labā prakse mājās:**
  - Uzstādīt (*firewall*);
  - Lietot antivīrusu programmas (regulāri atjaunināt);
  - Pārbaudīt ar antivīrusu programmu zibatmiņas, CD, DVD diskus;
  - Bezvadu tīklam uzstādīt drošu paroli;
  - Lietot licenzētu programmatūru;
  - Nestrādāt ar konfidenciālu informāciju;
  - Lūgt ievērot noteikumus arī pārējiem datora lietotājiem.

- **Svarīgi atcerēties:**
  - Internets mājās ir izmantojams bez ierobežojumiem, bet tas palielina drošības riskus;
  - Jūsu darbības Internetā nav anonīmas!

Iespējamais apdraudējums

Procentuālais mājas lapu apmeklējums ar saitēm uz kaitīgu kodu 2010.gadā

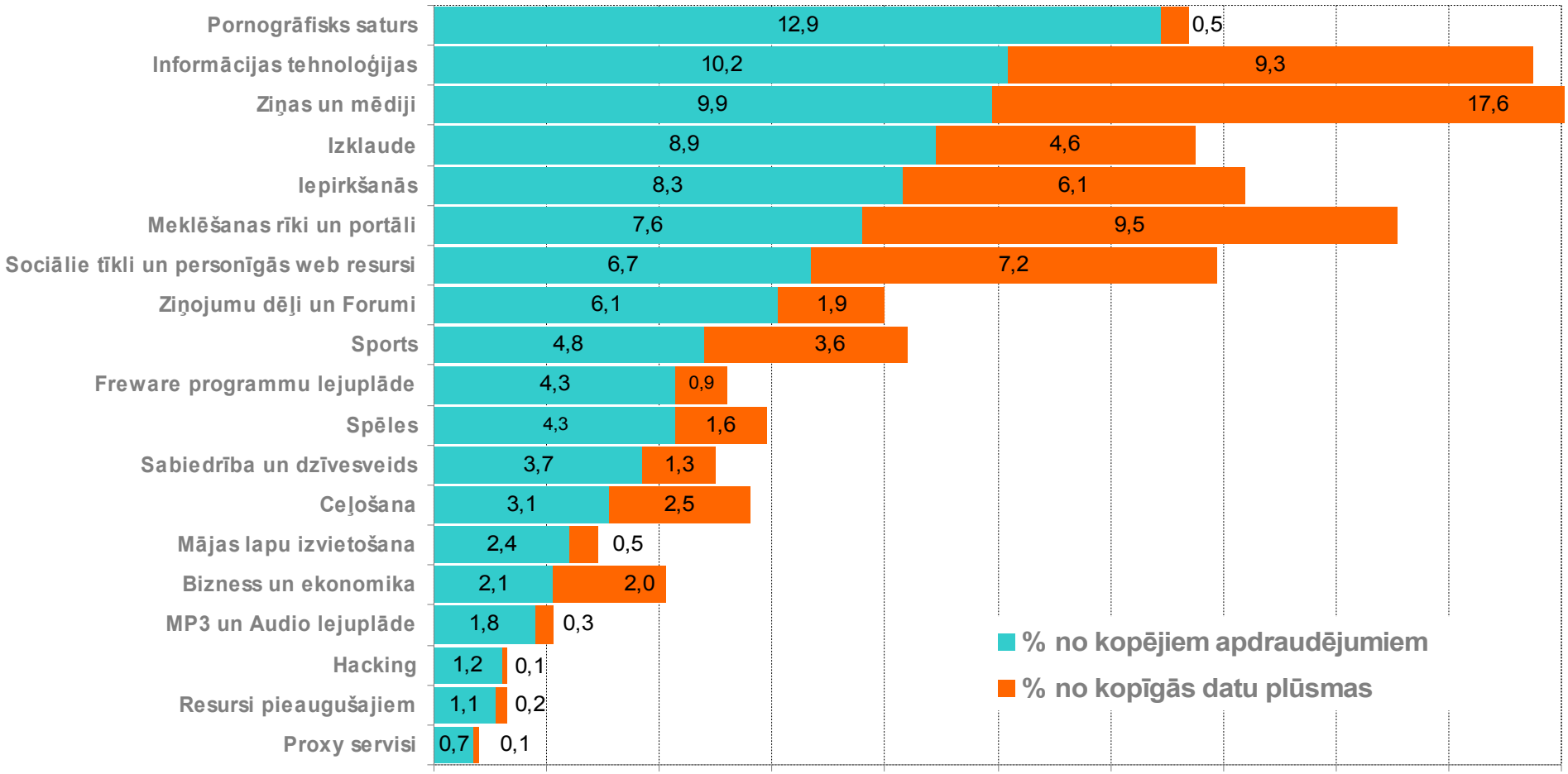

Sociālā inženierija

Sociālā inženierija (1)

- **Sociālā inženierija** – manipulēšana ar cilvēku, lai tas veiktu zināmas darbības vai izpaustu konfidenciālu informāciju, tehniski nepiekļūstot informācijas sistēmai.

- Sociālās inženierijas paņēmieni tiek īstenoti, pamatojoties uz īpašiem atribūtiem cilvēka lēmumu pieņemšanas mehānismos.

- **Svarīgi atcerēties:**
  - Šķietami visnenozīmīgākā komunikācija ar nepazīstamu cilvēku nedrīkst sevī informāciju par darbu, dzīves vietu, radiniekiem utt.

Sociālā inženierija (2)

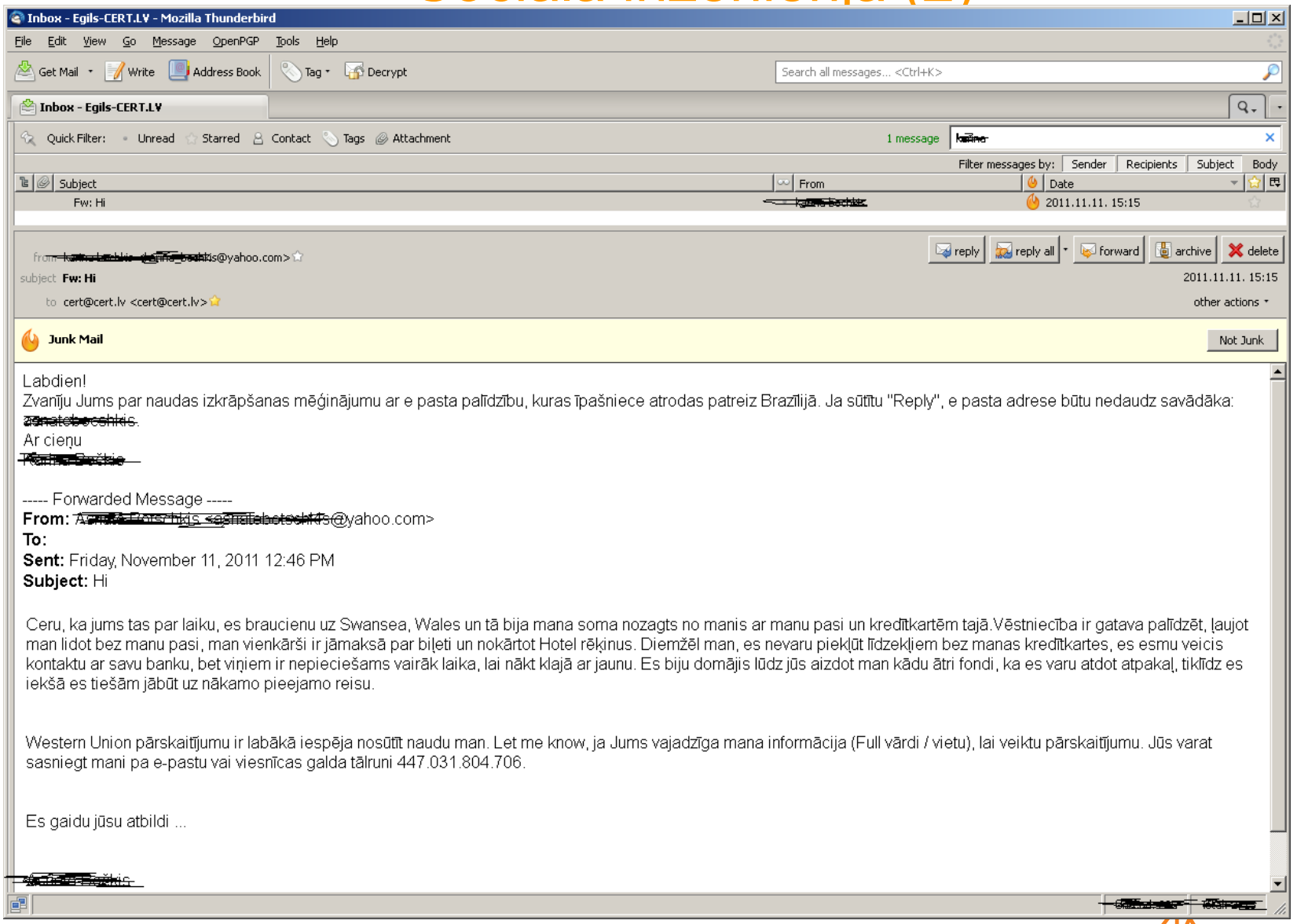

Sociālā inženierija (3)

- Mērķa sasniegšanai sociālais inženieris var manipulēt ar darbinieku motivāciju:
  - bailes pazaudēt darbu;
  - vēlme tikt novērtētam;
  - nogurums vai pārstrādāšanās;
  - mobings darba vietā.

- Mērķa sasniegšanai tiek izmantota arī cilvēku sociālo vērtības akceptēšanas paradumi:
  - cilvēki pieņem uzvedību, kura viņuprāt piemīt lielākajai daļai citu cilvēku;
  - cilvēki ir tendēti sadarboties ar cilvēkiem kuri izraisa viņos simpātijas.

Sociālā inženierija (4)

- Sociālās inženierijas uzbrukuma posmi:
  - informācijas savākšana;
  - attiecību izveidošana;
  - attiecību izmantošana;
  - mērķa sasniegšana.

- Sociālās inženierijas uzbrukumu veidi:
  - autoritātes tēlošana;
  - Iežēlināšana;
  - atbalsts un aprūpe;
  - ļaundabīgas programmas;
  - pētniecība.

Sociālā inženierija (5)

- Uzbrucēju komunikāciju veidi:
  - personīgi kontakti;
  - Telefons;
  - elektroniskais pasts;
  - ļaundabīga programma.

- Aizsardzības stratēģija iestādē:
  - darbojošies iestādes IT drošības noteikumi;
  - stingra piekļuves procedūra IT resursiem ar lietotājvārdu un paroli;
  - stingra paroļu izveidošanas procedūra;
  - lojālas un draudzīgas darba vides izveidošana;
  - procedūra, kā un kam paziņot par incidentu.

Sabiedrības izglītošana

Sabiedrības izglītošana

- Tehniskie un teorētiskie semināri;
- Informācijas drošības izglītības programma (IDIP);
- IT drošības mācības;
- Plakāti pieaugušajiem un bērniem;
- Portāls Esidrošs – www.esidross.lv ;
- Datorologs.

Vai esi Interneta profiņš?

Apdomā pirms publisko attēlus internetā!

Padomā, vai šie attēli neaizskar un nekaitē Tev, Taviem draugiem, klasesbiedriem, vecākiem vai jebkuram citam cilvēkam, kas attēlots fotogrāfijā. Pēc tam, kad attēls ir „ielikts" internetā, to vairs nevar iznīcināt vai padarīt par nebijušu.

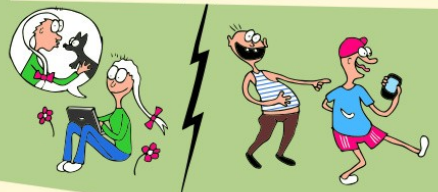

Lieto drošas paroles!

Katram portālam izmanto savādāku paroli. Veido to pietiekami sarežģītu, lai to nevarētu uzminēt pat tie cilvēki, kas Tevi labi pazīst!

Neatklāj datus par sevi nepazīstamiem cilvēkiem!

Nebūt ne visi, ko Tu satiec virtuālajā vidē, ir tie, par ko uzdodas. Bieži vien ļaundari slēpj savu patieso seju, lai vieglāk piekļūtu Tev, Taviem radiem un draugiem. Jo vairāk Tu par sevi atklāsi, jo vieglāk viņi varēs nodarīt Tev pāri reālajā dzīvē. Neatklāj, kā Tevi sauc, kur Tu dzīvo, kas ir Tavi vecāki vai kādas mantas Tev ir mājās.

Nesarunā tikšanās ar tīklā satiktajiem paziņām!

Atceries, ka tīklā satiktie cilvēki ne vienmēr ir tie, par ko izliekas! Sargā sevi, lai neviens nevar nodarīt Tev pāri! Nepiekrīti tikties ar nepazīstamiem cilvēkiem nomaļās vietās, kur nav neviena, kas nepieciešamības gadījumā varētu Tev palīdzēt.

Darbības internetā nav anonīmas!

Tavas darbības internetā nav anonīmas! Vajadzības gadījumā tām var izsekot gan skolotāji, gan vecāki, gan likumu sargājošas iestādes.

Neraksti aizskarošus komentārus!

Cilvēki, kas aizvaino citus, paši jūtas nelaimīgi. Taču, aizvainojot citus, neviens laimīgāks nekļūst. Nesāpini apkārtējos! Esi iecietīgs pret citu viedokli, dzīvesveidu, dzīves uzskatiem.

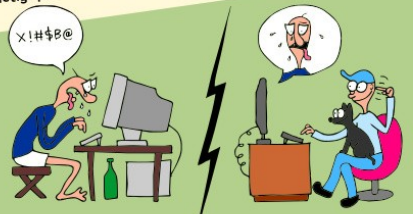

Mēstules nav vēstules!

Ignorē mēstules, ko saņem nepazīstamiem cilvēkiem. Neatsaucies to „vilinošajiem" piedāvājumiem. Visbiežāk tie ir mēģinājumi izkrāpt Tavu naudu. Mēstules var izfiltrēt un par tām var sūdzēties.

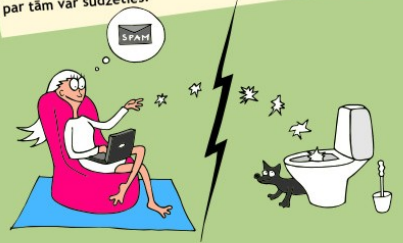

Neiepērcies internetā bez vecāku ziņas!

Nesniedz internetā savas vai vecāku kredītkartes datus, iepriekš neapspriežoties ar vecākiem. Atceries - izmantojot kredītkartes datus, var nozagt visu naudu, kas pieejama ar šo karti.

Rūpējies par datora veselību!

Neinstalē nezināmas izcelsmes programmas uz datora, ko Tu lieto. Programma ļoti viegli var izlikties par spēli, bet patiesībā būt vīruss, kam Tu pats paver ceļu uz savu datoru.

Ja Tu:

- saņem nepatīkamas, aizvainojošas vēstules internetā,
- esi saskāries ar nepatīkamiem materiāliem internetā,
- esi pamanījis aizdomīgas darbības internetā,
- esi satraukts par savu drošību internetā,

pastāsti par to saviem vecākiem vai kādam citam no pieaugušajiem, kam uzticies! Vari zvanīt Bērnu un jauniešu bezmaksas uzticības tālrunim 116111 vai rakstīt uz: zinojumi@drossinternets.lv vai abuse@nic.lv

CERT.LV

CERT NIC .LV

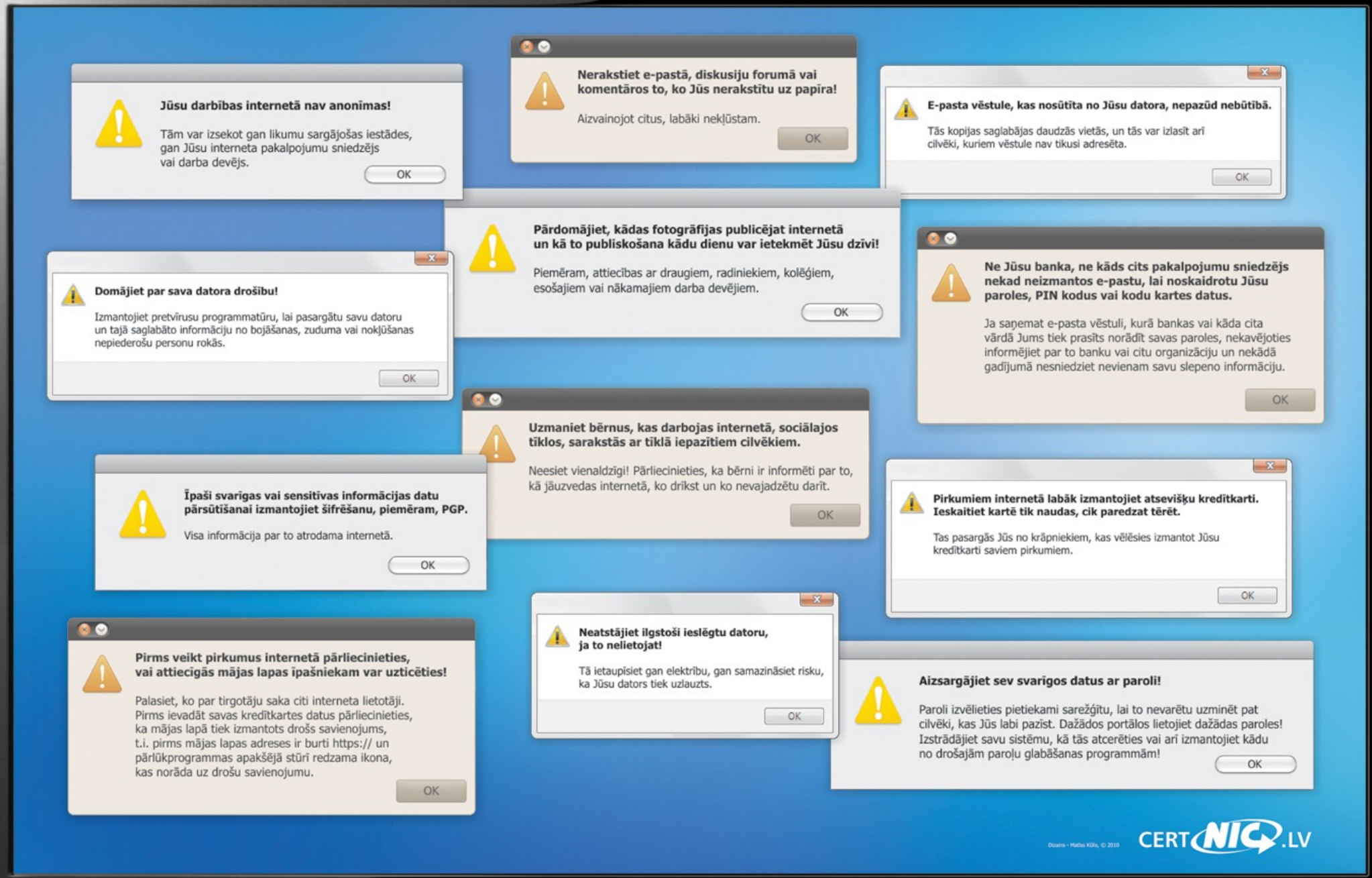
Jūsu darbības internetā nav anonīmas!
Tām var izsekot gan likumu sargājošas iestādes, gan Jūsu interneta pakalpojumu sniedzējs vai darba devējs.
OK
Nerakstiet e-pastā, diskusiju forumā vai komentāros to, ko Jūs nerakstītu uz papīra!
Aizvainojot citus, labāki nekļūstam.
OK
E-pasta vēstule, kas nosūtīta no Jūsu datora, nepazūd nebūtībā.
Tās kopijas saglabājas daudzās vietās, un tās var izlasīt arī cilvēki, kuriem vēstule nav tikusi adresēta.
OK
Pārdomājiet, kādas fotogrāfijas publicējat internetā un kā to publiskošana kādu dienu var ietekmēt Jūsu dzīvi!
Piemēram, attiecības ar draugiem, radiniekiem, kolēģiem, esošajiem vai nākamajiem darba devējiem.
OK
Domājiet par sava datora drošību!
Izmantojiet pretvīrusu programmatūru, lai pasargātu savu datoru un tajā saglabāto informāciju no bojāšanas, zuduma vai nokļūšanas nepiederošu personu rokās.
OK
Ne Jūsu banka, ne kāds cits pakalpojumu sniedzējs nekad neizmantos e-pastu, lai noskaidrotu Jūsu paroles, PIN kodus vai kodu kartes datus.
Ja saņemat e-pasta vēstuli, kurā bankas vai kāda cita vārdā Jums tiek prasīts norādīt savas paroles, nekavējoties informējiet par to banku vai citu organizāciju un nekādā gadījumā nesniedziet nevienam savu slepeno informāciju.
OK
Uzmaniet bērnus, kas darbojas internetā, sociālajos tīklos, sarakstās ar tīklā iepazītiem cilvēkiem.
Neesiet vienaldzīgi! Pārliecinieties, ka bērni ir informēti par to, kā jāuzvedas internetā, ko drīkst un ko nevajadzētu darīt.
OK
Īpaši svarīgas vai sensitīvas informācijas datu pārsūtīšanai izmantojiet šifrēšanu, piemēram, PGP.
Visa informācija par to atrodama internetā.
OK
Pirkumiem internetā labāk izmantojiet atsevišķu kredītkarti. Ieskaitiet kartē tik naudas, cik paredzat tērēt.
Tas pasargās Jūs no krāpniekiem, kas vēlēsies izmantot Jūsu kredītkarti saviem pirkumiem.
OK
Pirms veikt pirkumus internetā pārliecinieties, vai attiecīgās mājas lapas īpašniekam var uzticēties!
Palasiet, ko par tirgotāju saka citi interneta lietotāji. Pirms ievadāt savas kredītkartes datus pārliecinieties, ka mājas lapā tiek izmantots drošs savienojums, t.i. pirms mājas lapas adreses ir burti https:// un pārlūkprogrammas apakšējā stūrī redzama ikona, kas norāda uz drošu savienojumu.
OK
Neatstājiet ilgstoši ieslēgtu datoru, ja to nelietojat!
Tā ietaupīsiet gan elektrību, gan samazināsiet risku, ka Jūsu dators tiek uzlauzts.
OK
Aizsargājiet sev svarīgos datus ar paroli!
Paroli izvēlieties pietiekami sarežģītu, lai to nevarētu uzminēt pat cilvēki, kas Jūs labi pazīst. Dažādos portālos lietojiet dažādas paroles! Izstrādājiet savu sistēmu, kā tās atcerēties vai arī izmantojiet kādu no drošajām paroļu glabāšanas programmām!
OK
Dizains - Matīss Kūlis, © 2010
CERT NIC.LV
VIRTUĀLĀ REALITĀTE

Portāls www.esidross.lv

Datorologs

“Datorologs” ir CERT.LV darbinieks, kurš var diagnosticēt un, ja iespējams, novērst e-slimības un ļaunprātības Jūsu datorā, kā arī īsi pastāstīt, kā vari pasargāt savu datoru nākotnē.

Rīcība drošības incidenta un pārkāpumu gadījumos

Rīcība drošības incidenta un pārkāpumu gadījumos

- **Labā prakse darba vietā:**
  - Sazināties ar atbildīgo IT administratoru un risināt radušos problēmu.
  - Nepieciešamības gadījumā IT administrators sazināsies ar CERT.LV
- **Mājās:**
  - Pats atbildīgs par sava datora drošību,
  - Jānovērtē kaitējums, un ja nepieciešams jāraksta iesniegums drošību sargājošam iestādēm,
  - Portālā www.esidross.lv var meklēt padomus, kā atrisināt radušos problēmu.

Paldies par uzmanību!

http://www.cert.lv

cert@cert.lv

egils.sturmanis@cert.lv

Prezentācijā daļēji izmantoti Centrālās Statistikas pārvaldes materiāli.

Prezentācijas saturs sagatavots Latvijā, izmantot Wikipedia publicētās definīcijas, publikācijas interneta medijos un ņemot vērā autoru personīgo izpratni informācijas drošības un datu aizsardzības jautājumos.